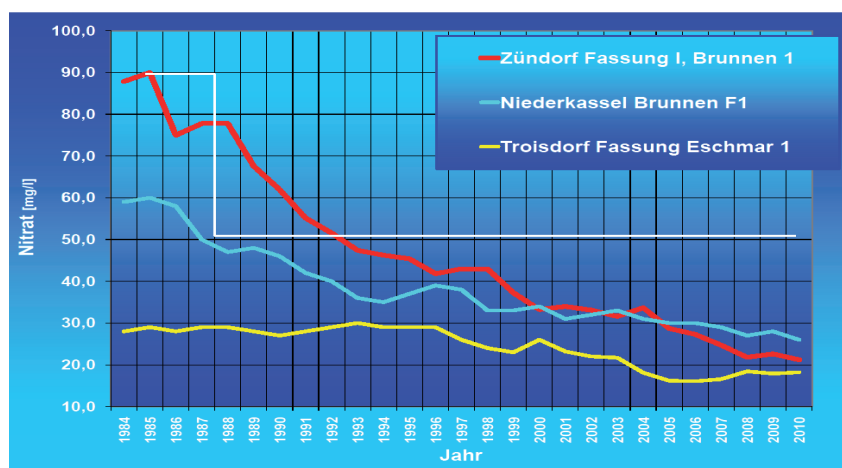

Nyhet från greppa.nu

Framgångsrik rådgivning för dricksvattenskydd

Källa: Martin Kaupe, RheinEnergie

Halterna av nitrat i Kölns vattentäkter har minskat markant, från olika höga nivåer på 80-talet.

Drüber und Drunter (ovan och under) är namnet på en tysk kampanj, som med hjälp av rådgivning och samarbete mellan lantbrukare och kommunen minskat nitrathalten från 90 till 20 mg per liter i dricksvattnet till miljonstaden Köln.

I den tyska staden Köln nära Holland bor det ungefär lika många människor som i Stockholm. Två tredjedelar av dricksvattnet kommer från grundvattnet och en tredjedel från infiltration av vatten från floden Rhen. Dricksvattnet levereras av bolaget RheinEnergie som är både vatten- och energileverantör.

Äldsta vattensamarbetet i Tyskland

I mitten av 1980-talet var nitrathalten i råvattnet cirka 90 mg per liter, vilket är högt. Odlingen av åkermarken är den huvudsakliga källan till nitraten i grundvattnet. Under 1980-talet var höga nitrathalter inget ovanligt på många ställen i Europa, inklusive Sverige. Det var före eller

FORTS. NÄSTA SIDA >>

KÄLLA:

Projektet
DRÜBER UND DRUNTER
RheinEnergie

[LÄS MER >>](#)

PÅ SAMMA TEMA:

[2012-05-04 >>](#)

Ovanlig kommunal metod för vattenskydd framgångsrik

[2012-01-31 >>](#)

Tyska lantbrukets miljöprestanda genomlyst

[2010-04-13 >>](#)

Jordbrukets påverkan på grundvattnet

[2010-02-19 >>](#)

Ris och ros från EU om Nitratdirektivet

greppa näringen

i början av en stor del av miljöarbetet. Vattenverket och kommunen i Köln bestämde sig tidigt för att samarbeta med lantbrukarna i vattenskyddsområdena. Passande valde de namnet Drüber und Drunter som kan översättas ungefär med ovan och under (jord). I de 11 vattenskyddsområdena ingår cirka 120 lantbrukare i samarbetet, vilka odlar cirka 10 000 hektar åker. Växtodlingen är ungefär som i Skåne med sockerbetor, höstvetete, höstraps, höstkorn och majs. Det är nu snart 30 år sedan samarbetet startade vilket gör det till det äldsta i sitt slag i Tyskland.

Snabba resultat

Från början fastslogs principer som skulle ligga till grund för arbetet. Några av dem är: *ömsesidigt förtroende och förståelse, att en hög kunskapsnivå på båda sidor ska eftersträvas, samt transparens i allt underlag.* Redan efter några år hade halten av nitrat minskat till under 50 mg per liter, som är ett viktigt gränsvärde. Nu efter ytterligare många år är halten 15 - 25 mg per liter i olika täkter.

Rådgivning har varit ett viktigt inslag i projektet och även regelbunden utbildning av lantbrukarna, bland annat genom fältvandringar. Lantbrukarna stimuleras att odla fånggrödor men också att ha extensiva vallar på de mest genomsläppliga jordarna. Fler konkreta åtgärder är att mäta mineralkväveinnehållet i jorden och att göra årliga växtnäringsbalanser på fältet. Även växtskyddsåtgärder ingår i samarbetet med bland annat spruttester, GPS-styrning och munstycken med låg vindavdrift. Ytterligare en pusselbit är att samarbetet ska stöttas av lokal forskning. De viktigaste forskningsprojekten som nämns är att bättre förstå markens kvävedynamik, att utveckla metoder för vattenhushållning och att tillämpa precisionsodling.

Bioenergi möjlighet och hot

Lantbrukets ökade leverans av bioenergi, som biogas, beskriver de som ett bra sätt att minska klimatgasutsläppen. Samtidigt höjs ett varnande finger för att det kan påverka dricksvattnet om inte odlingen och hanteringen av organiskt material görs på rätt sätt. Monokulturer av majs nämns som ett hot, likaså att tillförseln av stallgödsel och rötrest till bioenergi grödor blir för stor. Noggrann dokumentation av växtnäringsflöden är därför ett måste. I projektet framhåller man också att även om frivillighet har varit lyckosamt behöver grundläggande saker klaras, som att uppfylla regler om balans mellan antal djur och spridningsareal för djurens gödsel.

Markus Hoffmann

Foto: Monica Kling

Samma grödor där som här ...

Foto: Erik Karlsson

Rådgivning, undervisning och fältvandringar har varit ett framgångsrecept, liksom frivilligheten.

Foto: Monica Kling

För stor tillförsel av stallgödsel och rötrest till energigrödor ses som ett hot mot växtnäringsbalansen.

Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling: Europa investerar i landsbygdsområden

Redaktör:
Monica Kling
018-36 10 39
monica.kling@telia.com

greppa näringen